TALOUSARVIO 2027

Hyvinvointilautakunta 23.9.2026

SISÄLTÖ

HYVINVOINNIN PALVELUALUE 2
Keskeiset palvelut 2
Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2027–2030 3
Sitovat toiminnan tavoitteet 2027 4
Sitovat taloustavoitteet 4
Investoinnit 6
Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut 6
TYÖTTÖMYYSTURVA-JA TYÖLLISYYSALUEOSUUS 7
Keskeiset palvelut 7
Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2027–2030 7
Sitovat taloustavoitteet 7
Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut 7

1. Palvelualueen riskikartoitus

HYVINVOINNIN PALVELUALUE

Keskeiset palvelut

Hyvinvoinnin palvelualue edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja vahvistaa kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa. Lisäksi palvelualue tukee asukkaiden osaamista ja työllistymistä ja luo edellytyksiä elämysten kokemiseen, itsensä kehittämiseen sekä harrastamiseen.

Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhdessä tekemisellä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti. Yhteisöllisyys, osallisuus, syrjäytymisen ehkäisy sekä eri-ikäisten kohtaamiset ovat työssä keskiössä. Kulttuurin ja liikunnan saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota strategian suunnassa. Palvelualue toimii aktiivisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa työllisyyden edistämiseksi.

Palvelualue huolehtii tiedon tuottamisesta hyvinvointiin liittyen. Samalla se koordinoi kaupungin strategiaa toteuttavaa poikkihallinnollista hyvinvointityötä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmalla. Suunnitelman toteutumista seurataan talousraportointiin liittyvässä hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa. Työtä tehdään ennakoimalla, ohjaamalla ja voimavaroja oikein kohdentamalla.

Johto

Palvelualueen johto koordinoi palvelualueen kehittämistoimia kokoamalla tietoa hyvinvointiin liittyvistä teemoista. Tavoitteena on olla edelläkävijä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, mikä tarkoittaa poikkihallinnollisten, monialaisten perusrakenteiden vahvistamista, tehokasta viestintää ja tiedolla johtamista sekä aktiivista toimintaa verkostoissa.

Palveluverkkosuunnitelma päivitettiin valtuustossa kesäkuussa 2026 ja se on toteutettavan toiminnan pohjana niin palvelujen kuin tilojen osalta. Vuoden aikana juhlistetaan palvelualueella erilaisia merkkipaaluja, mm. Järvenpään Opiston 80-vuotista taivalta.

Hyvinvointialueen kanssa tehdään yhteistyötä sovituissa rakenteissa ns. yhdyspintaryhmissä. Yhteisistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteistä ja yhteistyöstä sovitaan lakisääteisissä hyte-neuvotteluissa, joista palvelualue vastaa.

Järvenpää toimii vastuukuntana Keski-Uudenmaan työllisyysalueella. Palvelujen yhteensovittamista kokonaisuuteen jatketaan lainsäädännön mukaisesti alueen elinvoiman lisäämiseksi ja työvoiman kohtaannon edistämiseksi.

Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueeseen kuuluvat

- lapsiperheiden palvelut,
- nuorisopalvelut,
- osaamisen ja työllisyyden palvelut,
- kotoutumispalvelut ja
- Järvenpään Opisto.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa kuntalaki (410/2015), nuorisolaki (1285/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja laki kotoutumisen edistämisestä (392/2023). Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) vaatii palvelualueen palvelujen yhteensovittamista kokonaisuuteen. Laki vapaasta sivistystyöstä (1998/632) ohjaa kansalaisopiston toimintaa. Kansalaisopisto voi toteuttaa kotoutumista ja työllistymistä edistäviä koulutuksia sekä kunnalle että muille toimijoille. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä määrittää kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Hyvinvoinnin edistäminen on avainalueen perustehtävä ja koko toiminnan kantava ajatus. Kuntalaisten hyvinvointia rakennetaan arjen kohtaamisissa, palveluissa ja yhteisöissä vahvistamalla osaamista, työllisyyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kaikissa elämänvaiheissa.

Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian tavoitetta Inhimillinen kotikaupunki tarjoamalla ohjausta, neuvontaa ja osallistumisen mahdollisuuksia niitä eniten tarvitseville eri ikäisille kuntalaisille. Samalla toiminta vahvistaa myös strategisia päämääriä Elinvoimainen kasvukaupunki ja Tunnettu kulttuurikaupunki, sillä hyvinvointi, osaaminen, työ ja hyvä yhdessä tekemisen toimintakulttuuri ovat perusta kaupungin kestävälle kehitykselle ja vetovoimalle.

Työllisyyden edistämisessä syvennetään yhteistyötä työllisyysalueen kanssa ja varmistetaan, että avainalueen palvelut tukevat mahdollisimman vaikuttavasti kuntalaisten polkuja koulutukseen, työelämään ja aktiiviseen osallistumiseen. Opiston palveluiden kehittämisessä painotetaan erityisesti kotoutumista ja työllistymistä edistäviä koulutuksia. Saatuja perintöjä kohdistetaan osaltaan työllisyyden edistämiseen erikseen suunniteltavalla tavalla.

<u>Liikunta ja kulttuuri</u>
Liikunnan ja kulttuurin avainalueeseen kuuluvat

- Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto,
- kirjastopalvelut,
- kulttuuri- ja tapahtumapalvelut (sis. Järvenpää-talon),
- liikuntapalvelut ja
- museopalvelut.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa laki yleisistä kirjastopalveluista (1492/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), museolaki (314/2019), liikuntalaki (390/2015) ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Laki taiteen perusopetuksesta uudistuu ja uusi laki astuu voimaan 1.8.2027. Keväällä 2027 taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmia päivitetään vastaamaan lain edellyttämiä vaatimuksia. Jatkossa valtionosuusrahoituksen perusteissa korostuvat opetustuntien lisäksi oppilasmäärät, oppimäärän suorittaneiden määrä sekä alueellinen saatavuus.

Liikunnan ja kulttuurin avainalueella on tärkeä rooli kaupungin imagon kirkastamisessa, yhteisöllisyyden kehittämisessä sekä alueen elinvoiman lisäämisessä. Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian päämääriä Tunnettu kulttuurikaupunki kehittämällä houkuttelevaa kulttuuritarjontaa ja museokohteita. Villa Kokkosta kehitetään kansainvälisen kulttuurimatkailun kärkenä ja Suvirannan museointihanketta edistetään. Lisäksi avainalueen tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen kulttuurin ja liikunnan keinoin. Avainalue toteuttaa päämäärää Inhimillinen kotikaupunki tuottamalla monipuolisia, eri asiakasryhmille suunnattuja liikunta- ja kulttuuripalveluja.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2027–2030

Aikuisten hyvinvoinnin kokonaiskuva Järvenpäässä ja Keski-Uudellamaalla on kohtuullisen vakaa ja kokonaisuutena kehityssuunta on osin parantunut. Myönteisiä seikkoja on turvallisuuden tunne, digipalvelujen käyttö, fyysisen toimintakyvyn säilyminen ja osallistuminen yhteisöön, jotka ovat suhteellisen hyvällä tasolla. Kuitenkin myös joitakin hälyttäviä merkkejä on. Taloudellinen kuormitus, mielenterveyden haasteet ja yksinäisyyden lisääntyminen ovat keskeisiä heikkouksia. Liikunta, ravitsemus ja uni kaipaavat väestötasolla selkeää vahvistamista. Vaatiikin määrätietoista työtä, jotta hyvinvoinnin erot eivät kasva ja riskitekijät eivät kasautuisi erityisesti haavoittuville ryhmille.

Järvenpäässä lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on selvästi useita myönteisiä kehityskulkuja. Fyysinen toimintakyky, turvallisuuden tunne, kiusaamisen väheneminen ja päihdekäytön lasku muodostavat vahvan perustan hyvinvoinnille. Kuitenkin samalla mielenterveyden kuormitus, seksuaalinen häirintä, kouluruokailun heikkeneminen ja osalla univaje muodostavat kriittisiä haasteita, joihin tarvitaan edelleen määrätietoisia toimia.

Sote-järjestöjen valtionavustusten leikkaamisella on merkittävät vaikutukset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimialalla. Tuoreiden avustuskriteerien linjausten mukaan Stea-avustusta ei lähtökohtaisesti myönnetä enää keskus- ja kattojärjestöille tai yhteiskunnalliseen vaikuttamis- tai neuvontatyöhön. Konkreettista, kohtaavaa asiakastyötä painotetaan aiempaa enemmän. Leikkaukset ovat niin merkittävät, että niiden arvioidaan osuvan väistämättä myös kohtaavan työn toteuttamiseen. On todennäköistä, että julkisten palveluiden kuormitus kasvaa. Kuntien näkökulmasta keskeinen sidosryhmä heikkenee merkittävästi.

Laajempi kotoutumispalveluiden uudistus ja uudet kotoutumislain muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2027. Uudistuksella muutetaan kotoutumisjärjestelmää velvoittavammaksi ja tavoitteena on nopeuttaa työllistymistä sekä kielen oppimista. Uudistukseen liittyy myös valtion budjettitalouden säästötavoitteita kotoutumisen korvauksissa ja palveluissa.

Työvoimapalvelujen toimintaympäristö on suhdanneherkkä, ja työllisyystilanteen merkittävä heikentyminen on hidastanut työmarkkinoiden elpymistä. Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennusteen mukaan työmarkkinatilanteen arvioidaan paranevan vuosina 2027–2028 asteittain. Uudellamaalla kehitys on kuitenkin muuta maata hitaampaa alueen palveluvaltaisen elinkeinorakenteen sekä työvoiman kohtaantohaasteiden vuoksi.

Sitovat toiminnan tavoitteet 2027

Päämäärä	Sitova tavoite 2027-2030
IK, VJ	Vahvistamme osallisuutta sekä mahdollistamme monimuotoisia ja turvallisia kohtaamisia.
TK	Kulttuurin ja liikunnan saavutettavuus sekä vetovoimaisuus kasvavat, ja kuntalaiset harrastavat aktiivisesti.
EK	Luomme edellytyksiä työllistymiselle vahvistamalla työelämävalmiuksia sekä vieraskielisten kielitaitoa ja kulttuuritietoutta.

Päämäärät: IK=inhimillinen kotikaupunki, TK=tunnettu kulttuurikaupunki, EK=elinvoimainen kasvukaupunki, VJ=viihtyisä järvikaupunki

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

HYVINVOINTI 1000 €	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	2028	2029	2030	Yht. 27-30
Toimintatuotot	7 181	6 095	4 553	4 490	4 490	4 567	18 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-17 980	-18 064	-18 952	-18 503	-17 597	-17 914	-72 966
Toimintakate	***-10 799***	***-11 969***	***-14 399***	***-14 013***	***-13 107***	***-13 347***	***-54 865***
muutos-%		*10,8 %*	*20,3 %*	*-2,7 %*	*-6,5 %*	*1,8 %*	

Hyvinvoinnin palvelualueen talousarvio- ja talousohjelmaluonnos vuosille 2027-2030 on rakennettu siten, että pohjaksi on otettu vuoden 2026 talousarvion luvut, joita on muutettu tiedossa olevilla, tuleville vuosille kohdistuvilla muutostekijöillä. Kehykseen sisältyy myös kaupunkitasoisten säästöjen palvelualueelle kohdistunut osuus.

Palvelualueen toimintatuotot ovat pääasiassa myynti- ja maksutuottoja sekä muita toimintatuottoja. Myyntituotoista keskeisen osan muodostavat kotoutumiskorvaukset, jotka ovat laskusuunnassa verrattuna vuosiin 2025 ja 2026. Maksutuotoissa merkittävimmät ovat musiikkiopiston sekä järvenpään opis-

ton kurssimaksutuotot. Maksutuottojen odotetaan hieman nousevan vuoteen 2026 verrattuna, sillä musiikkiopiston kurssihintoja nostettiin 1.8.2026 alkaen. Järvenpään opiston kurssimaksuja korotettiin vuoden 2025 syksyllä. Muissa toimintatuotoissa keskeisin osa muodostuu liikuntalaitosten sekä -kenttien vuokratuloista, jotka ovat kasvaneet vuoden 2025 alussa voimaan tulleen uudistuksen myötä.

Lautakunnan esityksessä on huomioitu kunta-alan palkankorotukset sekä henkilösivukulujen prosenttien muutos. Palvelujen ostoissa on varauduttu 2% kasvuun vuoden 2026 tasosta ja tämä on huomioitu esityksessä.

Pysyvänä lisäyksenä kehysvalmistelussa on huomioitu Kirkes-kirjastojen yhteisen ICT-informaatikon tehtävän perustaminen. Uuden tehtävän kokonaiskustannuksiin on laskettu henkilön palkka sivukuluineen sekä mm. työvälineistä aiheutuvat kustannukset. Kokonaiskustannukset ovat noin 61 tuhatta euroa/vuosi, josta Järvenpään osuus on 15 tuhatta euroa. Tehtävä sijoittuu Järvenpään kirjastoon ja Järvenpää laskuttaa muilta kirjastoilta niiden osuuden informaatikon kustannuksista, yhteensä 46 tuhatta euroa.

Pysyvänä vähennyksenä kehysvalmistelussa on huomioitu uuden siivouspalvelusopimuksen myötä arvioidut säästöt. Uusi sopimus astui voimaan 1.8.2026. Arvioidut säästöt ovat vuonna 2027 299 tuhatta euroa, vuonna 2028 305 tuhatta euroa, vuonna 2029 311 tuhatta euroa ja vuonna 2030 317 tuhatta euroa.

Muutostekijöiden vaikutus yhteensä on 284 tuhatta euroa määrärahatarvetta vähentävä.

Investoinnit

Valtuustoon nähden sitova

Irtaimisto

Hankkeet /irtaimisto netto 1000 €	TPE 26	INV 27	INV 28	INV 29	INV 30	INV 31	INV 32	INV 33	INV 34	INV 35	INV 36	Ohjelma 27-36
Hyvo	50	135	517	171	140	295	512	67	325	280	68	2 510

Liikuntapaikkojen rakentaminen

Hankkeet /liikuntapaikkarakentaminen 1000 €	Hanke-budjetti	TPE 26	INV 27	INV 28	INV 29	INV 30	INV 31	INV 32	INV 33	INV 34	INV 35	INV 36	Ohjelma 27-36
Liikuntapaikat	11 225	115	1 550	380		160	995	960	2 000	1 500	400	650	8 595

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TAe2026	Tot. 1-6/2026	TAe2027
HYVINVOINNIN PALVELUALUE							
Liikunta ja kulttuuri							
Toimintakate €/asukas*	171,41 €	183,61 €	199,25 €	201,09			
Tapahtumien määrä (ml. digi)	1 124	822	736	1 228	1 097	856	758
Tapahtumien kävijämäärä (ml. digi)	79 830	65 455	56 883	69 354	67 800	46 916	69 300
Uimahallin kävijämäärä	174 405	232 092	230 783	243 416	242 000	130 096	242 000
Kirjaston käynnit yhteensä	478 332	555 374	615 704	672 399	550 000	332 528	600 000
Museokohteiden käynnit yhteensä	25 307	24 193	26 642	33 933	25 000	7 464	20 000
Liikunnan ja kulttuurin opetus- ja ohjaustuntien määrä	27 524	26 469	26 492	27 068	27 500	14 055	27 000
Taiteen perusopetuksen oppilaat	1 199	1 114	1 075	996	1 060	745	980
, joista alle 18-vuotiaat					780	662	840
Varattavien liikuntapaikkojen käyttötunnit	75 143	76 975	76 696	0	80 000	39 390	80 000
Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen							
Toimintakate €/asukas*	75,71 €	83,79 €	55,22 €	20,63			
Asiakaskontaktit	41 139	60 425	66 489	64 759	52 800	29 941	59 200
Kotoutumispalveluiden asiakaskontaktit	2 236	4 024	5 629	4 662	3 600	1 618	3 600
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	12 804	18 272	20 242	22 780	20 800	11 726	21 300
Nuorisotyön kontaktien määrä yhteensä	25 277	34 229	36 718	38 099	29 000	16 963	35 000
Asiakasmäärät							
Järvenpään opiston kurssilaisten määrä	9 507	10 758	11 419	11 874	11 600	6 357	11 800
Kotoutumisen tuen asiakasmäärä	0	120	95	156	100	151	100
Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärä	738	704	658	500	600	366	550
Nuorisotyön asiakasmäärä yhteensä	145	248	298	227	272	232	280
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden työpajojen asiakasmäärä	92	78	99	96	100	77	100
Yhteisöpalveluiden asiakasmäärä	8 317	9 270	12 160	13 289	12 000	14 004	19 000
Pakolaisten vastaanotto/kuntapaikat	16	42	21	11	15	0	15

TYÖTTÖMYYSTURVA-JA TYÖLLISYYSALUEOSUUS

Keskeiset palvelut

Henkilö- ja työnantaja-asiakkaille suunnattujen lakisääteisten työvoimapalvelujen järjestämisestä vastaa Keski-Uudenmaan työllisyysalue, jonka muodostavat Hyvinkään kaupunki sekä Nurmijärven, Tuusulan, Mäntsälän ja Pornaisten kunnat, Järvenpään kaupungin toimiessa vastuukuntana. Palvelujen rahoitus tulee kunnille yleiskatteellisena valtionosuusrahoituksena.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2027–2030

Kunnat vastaavat työttömien työnhakijoiden perus- ja ansiosidonnaisten päivärahojen kustannuksista 100 työttömyyspäivästä alkaen yhdessä valtion kanssa. Tehtävän hoitamiseen ja kustannusten kehittymiseen vaikuttavat merkittävästi talouden suhdannevaihtelut, yleinen työmarkkinatilanne sekä muuttuvat lainsäädännölliset linjaukset.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

TYÖTTÖMYYSTURVA JA TYÖLLISYYSALUEOSUUS 1000 €	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	2028	2029	2030	Yht. 27-30
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-9 980	-12 775	-12 574	-12 170	-11 769	-11 527	-48 042
Toimintakate	***-9 980***	***-12 775***	***-12 574***	***-12 170***	***-11 769***	***-11 527***	***-48 042***
muutos-%		*28,0 %*	*-1,6 %*	*-3,2 %*	*-3,3 %*	*-2,1 %*	

Määrärahatarpeen ennakoidaan hieman pienenevän vuodesta 2026. Lasku on maltillista ja toteutuminen on riippuvainen yleisestä taloustilanteesta sekä suhdannevaihteluiden vaikutuksesta Suomen talouteen. Työttömyyden ennustetaan kääntyvän laskuun vuoden 2027 aikana, mikä vähentäisi myöskin työttömyysturvan kustannuksia.

Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut

Huomioiden kuntien rahoitusvastuu niin työttömyysturvan kuin työllisyysalueen toimintamenojen osalta, on tarkoituksenmukaista seurata työmarkkinatuen ja työttömyysturvan (peruspäivä- ja ansiosidonnainen päiväraha) kuntaosuuksien kertymää sekä työllisyysalueosuuden kehitystä.